

Kronologi för klostrets historia

1098: Cistercienserorden uppstod som en reformrörelse ur benedik-tinerorden. Utmärkande är gudstjänster, hårt arbete, obönhörlig askes, sträng tystnadsplikt, karg kost utan kött samt oeldade rum (med undantag av en värmestuga). Bernhard från Clairvaux utvecklade den till en av de aktivaste ordensrörelserna under högmedeltiden. Det snabbt växande antalet munkar och lekmannabröder (konverser) var uttryck för en religiös massrörelse.

Omkring 1115: Augustiner- och senare benediktinermunkar (1131) bosätter sig öster om det nuvarande klosterområdet.

13.2.1136: Utsända av Bernhard anländer 13 cisterciensermunkar med abboten Ruthard från Clairvaux i Frankrike.

1100–1200-talet: Blomstringstid för det hårda cisterciensiska levnadssättet. Åtminstone 150 munkar och upp till tre gånger så många lekmannabröder hör till klostret.

1300–1500-talet: Den ekonomiska strukturen ändras genom sociala och religiösa omvälvningar, ägorna arrenderas småningom ut och arbetare anställs. Munkarna övertar alltmer självvårdande och vetenskapligt arbete. De stränga asketiska idéerna avtar i betydelse. Betydelsen av vin för klostrets ekonomi stiger mycket. Vissa rum förändras till vinkällare.

1525: Bondekrig, källarna plundras och det "stora vinfatet" (ca. 71 000) töms. Som resultat ekonomiska och interna kriser.

1631–1635: Munkarna flyr undan svenska och hessiska trupper i 30-åriga kriget, klostret plundras, en stor del av klosterbiblioteket förstörs eller förs bort till Oxford och London.

1700-talet: Ännu en ekonomisk blomstringstid, 30–40 munkar lever av inkomsten från den enorma klosteregendomen. Vissa byggnader barockiseras delvis.

1803: Klostres upplöses av furst Friedrich August von Nassau-Usingen (sekularisering), vindomän grundas.

1800-talet: Delar av klostret används i årtionden som fängelse och "dårhus". Från 1918 nyttjas klostret endast av domänen.

1866: Kungadömet Preußen annekterar hertigdömet Nassau, klostret förvaltas av Preußen. Traditionen att odla vin fortsätter.

1926–1939: Grundläggande istandsättning och restaurering av de konsthistoriskt viktigaste byggnaderna.

1946: Klostret övergår till delstaten Hessen och förvaltas av Hessische Staatsweingüter.

1985/1986: Scener för filmen "Rosens namn" görs i klostret.

1986: Generalsaneringen påbörjas av Hessen för att bibehålla de historiska byggnaderna. Tidsenliga koncept för nyttjandet av klostret utvecklas.

1998: Klostret överförs till en allmännyttig stiftelse, "Stiftung Kloster Eberbach", med uppgift att göra klostret tillgängligt för allmänheten och bevara det genom ett måttfullt nyttjande och varaktig skötsel. Stiftelsen bär själv alla kostnader för nyttjande och underhåll, gåvor till stiftelsen kan göras gällande i beskattningen.

2011: 875 år sedan ankomsten av de första cisterciensermunkarna (13.2.1136) och 825 år sedan invigningen av klosterkyrkan (23.5.1186).

GUIDNINGAR

Klosterguidning *

För individuella grupper: Inträdesavgift och guidehonorar, max. 30 personer per guide, flera grupper kan samtidigt guidas. Guidningen längd ca. 1 timme. 40,00€ per guide, tyska; 50,00€ per guide, andra språk

Temaguidningar *

För individuella grupper: Inträdesavgift och guidehonorar, max. 30 personer per guide, flera grupper kan samtidigt guidas. Guidningens längd ca. 1,5 timmar. 55,00€ per guide, tyska (vissa andra språk kan erbjudas, 10,00€ tillägg per guide)

Teman: Abbotar, adel, ärkebiskopar • Cistercienserna och deras böcker • Cistercienserna och vatten • Kloster Eberbach förändras • Kloster Eberbach med trädgårdar • Runtomkring klostret • Kloster Eberbach som företag • Eberbach och dess skatter

Öppna guidningar arrangeras på tyska för enskilda personer och små grupper under året (se vårt program).

Guidningar med ljus ***

Upplev Kloster Eberbach i skenet av stearinljus, några gånger per år (midsommar, början av november och medlet av januari, se vårt program). Reservera biljetter under www.tickets.kloster-eberbach.de.

Guidningar för barn *

Vandra i munkarnas spår i klostret. Kan beställas för grupper. Dessa guidningar arrangeras på tyska för enskilda personer och små grupper under året (se vårt program). Endast på tyska.

Sena guidningar *

Honoraret per guide höjs med 10,00€ per grupp. Detta gäller då guidningen börjar kl. 20 eller senare under sommarsäsong (april–oktober) och kl. 19 eller senare under vintersäsong (november–mars).

Guidningar med vin **

Den fascinerande förbindelsen mellan cisterciensisk vinkultur och ett besök i ett av de mest imponerande exemplen på europeisk klosterarkitektur ger våra vinguidningar en oförglömlig atmosfär. Rundvandring i klostret med guide och vinprovning med viner från Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach.

Dessa kan bokas för grupper, guidehonorar 55,00€ för en tyskspråkig guide per grupp (för andra språk 10,00€ tillägg). Till detta kommer en deltagaravgift per person enligt följande.

Följande vinprovningar kan beställas **

- Eberbach Rieslingvinprovning 14,50€ per person (min. 10 personer)
- Burgundervinprovning 18,50€ per person (min. 10 personer)
- Hospitalvinprovning 19,50€ per person (min. 10 personer)
- Cistercienservinprovning 20,50€ per person (min. 10 personer)
- Flanerande vinprovning 21,50€ per person (min. 15 personer)

Öppna vinprovningar ***

Öppna vinprovningar erbjuds under året för enskilda personer och mindre grupper (se vårt program). Vanligen på tyska, några också på engelska.

- Flanerande vinprovning 26,50€ per person
- Flanerande vinprovning med musik 34,00€ per person
- Traditionsvinprovning 31,50€ per person
- Jazz Wine History 44,50€ per person
- Eberbach Strolling Wine Brass 44,50€ per person

Guidningar i Steinberg-källaren (med vinprovning) *

En guidning i Steinberg-källaren (Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach) kan bokas för grupper, guidehonorar 55,00€ per grupp på tyska (andra språk 10,00€ tillägg). Till detta kommer en deltagaravgift, 10,00€ per person (min. 15 personer). Guidningens längd ca. 1 timme.

Öppna guidningar (på tyska) äger rum lördagar, söndagar och helgdagar (april-oktober, kl. 13.00 och 15.00, övriga årstider söndagar kl. 14.00). Deltagaravgift 12,00€ per person

Inträdesavgifter

Vuxna 8,00€, grupper (från 10 personer) 7,00€, Reducerat pris 5,00€ (ungdomar 12–17 år, studerande och handikappade med legitimation); 3,00€ (skol- och ungdomsgruppen 12–17 år) Öppna guidningar inkl. inträde 10,50€ (reducerat 8,50€) tyskspråkiga Öppna temaguidningar inkl. inträde 13,00€ (reducerat 10,50€) tyskspråkiga Mötesplats för guidningarna är klosterkassan.

Obs! Tyvärr är inte alla rum ägnade för rörelsehindrade. I detta fall hjälper guiden gästerna att komma till de flesta rummen. Var vänlig och meddela redan vid bokningen om rörelsehindrade deltar i guidningen.

Klostrets öppethållningstider

Högsäsong	april–oktober dagligen	kl. 10.00 – 18.00
	Öppna guidningar på tyska fredagar	kl. 15.00
	lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 11.00, 13.00 och 15.00
Lågsäsong	november–mars dagligen	kl. 11.00 – 17.00
	Öppna guidningar på tyska lördagar och söndagar	kl. 14.00

Under hela året kan klostret under öppethållningstiderna beses utan guide. Audioguidningar kan hyras i klosterkassan (tyska och engelska). Vänligen observera också möjligheten att beställa individuella guidningar för grupper. Vi tackar för Ert besök! Om Ni har anmärkningar eller förslag, tveka inte att ta kontakt med oss.

* Dessa guidningar kan beställas hos Tourist-Information Kurfürstliche Burg, Magistrat der Stadt Eltville, Burgstraße 1, 65343 Eltville am Rhein, tel. + 49 (0) 6123 909835, fax +49 (0) 6123 909890, e-post: fuehrungen@eltville.de

** Dessa guidningar kan beställas hos Buchungsservice der Stiftung Kloster Eberbach 65346 Eltville im Rheingau, tel. + 49 (0) 6723 9178100 (väj 1 i telefonkö), fax + 49 (0) 6723 9178278, e-post: veranstaltungen@kloster-eberbach.de

*** Öppna vinprovningar och biljettförsäljning tel. +49 (0)6723 9178115, fax +49 (0)6723 9178105, e-post: klosterkasse@kloster-eberbach.de

Stiftung Kloster Eberbach 65346 Eltville im Rheingau, www.kloster-eberbach.de klosterkassan tel. +49 (0) 6723 9178115, e-post: klosterkasse@kloster-eberbach.de

Klosteraffär och vinotek Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach 65346 Eltville im Rheingau, www.kloster-eberbach.de, tel. +49 (0)6723 6046244 e-post: weingut@kloster-eberbach.de, öppet dagligen hela året kl. 10.00–18.00

Januari 2015

SE

Välkommen till det tidigare
CISTERCIENSERKLOSTRET EBERBACH
i Rheingau

STIFTUNG KLOSTER EBERBACH

Bästa besökare och vänner till Kloster Eberbach,

Ni befinner Er i ett kloster, vilket visserligen inte längre används som kloster, men som fortfarande gäller som en typisk och väl bibehållen klosteranläggning enligt den ideala arkitekturen för ett cistercienserkloster. I detta avseende är Eberbach enastående i Tyskland.

Förutom den tidigare endast för munkarna tillgängliga klausuren, finns också hospitalet, byggnaden för lekmannabröderna, ekonomibyggnader samt klostermuren kvar. Med sina imponerande byggnader främst från 1100- till 1300-talet är Kloster Eberbach ett av de viktigaste medeltida byggnadsverken inte endast i delstaten Hessen utan också en av de viktigaste företrädarna för cistercienserarkitekturen i Europa.

Byggnaderna i Eberbach i romansk, gotisk och delvis också barock stil, bildar en storartad enhet. Rundvandringen innefattar de flesta rummen kring korsgången i klausuren samt lekmannabrödernas refektorium.

Vi önskar Er ett intressant och angenämt besök i Kloster Eberbach!

1 | Ingång – klosterkassa

2 | Korsgång

Byggs från mitten av 1200-talet till slutet av 1300-talet i stället för den ursprungliga romanska korsgången. Nordflygeln tillbyggdes delvis redan tidigt, senare (kring 1480) höjdes västflygeln i korsvirkesstil för biblioteket (se nedan). Efter sekulariseringen revs syd- och östflygeln (1805); konsoler från de gotiska valven är bevarade (delvis kopior, originalen finns i museet).

Biblioteksbyggnad

Korsvirkesbyggnaden uppfördes kring 1480 på västra sidan av korsgången för det omfattande ”stora” och ”lilla” klosterbiblioteket. I den norra delen finns i dag en del av klostermuseet. ”Bibliotekssalen” i den södra delen används i dag som konferensrum (kan inte besökas).

3 | Kapitelsal

Byggs före 1186, från denna tid härstammar murarna med romanska fönsteröppningar. Omkring 1350 tillkom ett praktfullt gotiskt stjärnvalv som vilar på en enda mittpelare. Målningarna i taket gjordes kring 1500. Här förelästes kapitel ur ordensreglerna, därav salens namn. Mellan kapitelsalen och kyrkan (4) ligger armariet (tidigt bibliotek) och den s.k. öppna graven (grav för de tre första abbotarna). Genom den romanska portalen kommer ni till klosterkyrkan.

4 | Klosterkyrka (basilika)

Den 76 m långa klosterkyrkan befinner sig i södra delen av klausuren. Kyrkan byggdes i två perioder, från ungefär 1145 till 1160 samt från 1170 till 1186 och är en romansk treskeppig pelarbasilika med tvärskepp och rektangulärt kor i öster. På sydsidan tillbyggdes under första hälften av 1300-talet gotiska kapell med masverksfönster. Inredningen i barock gick förlorad vid sekulariseringen 1803. Kyrkan (inte vigd längre) utnyttjas vid enstaka tillfällen för gudstjänster, däremot mycket för klassiska konserter. Basilikan är i sin monumentala stränghet och enkelhet ett utmärkt exempel på tidig cisterciensisk byggnadskonst.

Grawårdar: Bland de talrika gravplattona i kyrkan och i korsgången visar några speciellt väl synen på människan under denna tid.

- Greve Eberhard I. von Katzenelnbogen, †1311 (grav nr. 59)
- Domkantor Eberhard von Stein, †1330 (grav nr. 44)
- Baldakingrav (högggrav) för två ärkebiskopar från Mainz. Till höger Gerlach von Nassau †1371, till vänster Adolf II. von Nassau †1475 (grav nr.55/56)
- Wigand von Heinsberg, †1511 (grav nr. 39)
- Adam och Maria von Allendorf, †1518 (grav nr. 41)

Ärkebiskop Gerlachs grav i koret förändrades 1707. Ärkebiskop Adolfs gravplatta hörde tidigare inte till denna grav utan var placerad över en grift i koret. Gravplattona (såvitt bevarade) för abbotar från Eberbach är uppställda i kronologisk ordning i norra sidoskeppet (katalog ”Grabmäler im Kloster Eberbach”).

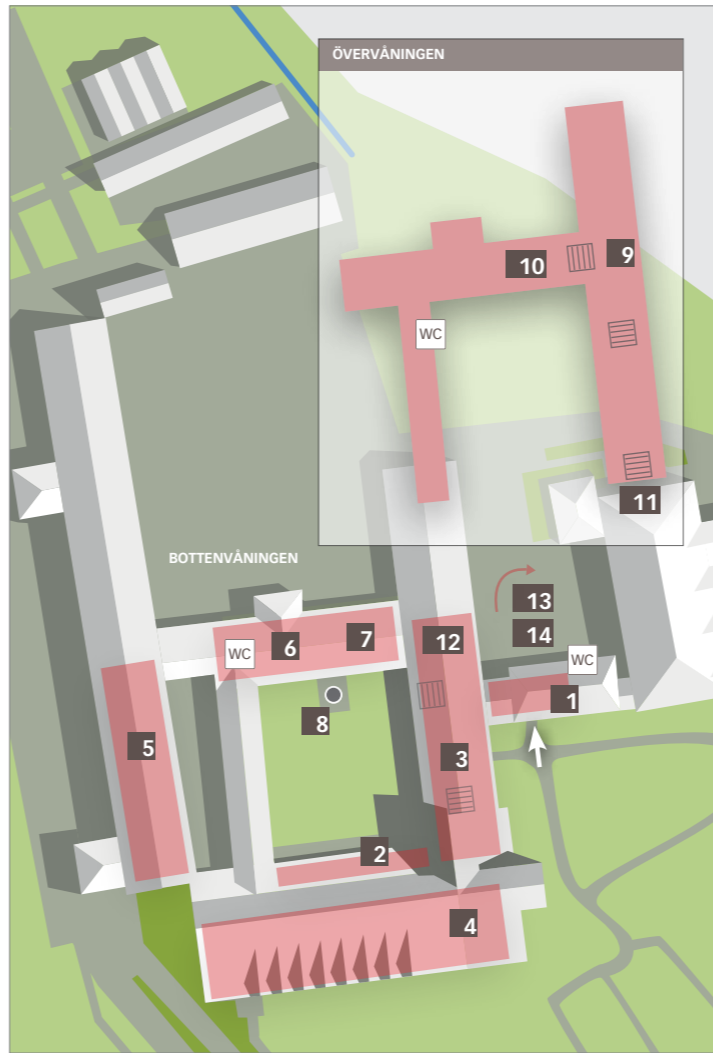
Genom lekmannaportalen i västra delen av kyrkan fortsätter rundgången till ”lekmannaklostret”.

5 | Lekmannabrödernas byggnad, refektorium (lekmannabrödernas matsal)

(parallell med korsgångens västsida, åtskild från denna genom klostergränden. Genom gränden kom lekmannabröderna till kyrkan, också där var de åtskilda från munkarna).

Byggs kring 1200, inrättades som vinkällare under 1400-talet. Byggnaden höjdes med en våning under 1700-talet och därför måste pelarna (med undantag av de två sydligaste) förstärkas under 1700- och 1800-talet. Efter detta verkar den tvåskeppiga hallen med kryssvalv dystrare och tyngre än förut. De 12 historiska vinpressarna påminner om den cisterciensiska vinkulturen. Den äldsta är från 1668, den yngsta från 1801, en modell från 1700-talet med

utförliga förklaringar finns i klostermuseet. Norr om refektoriet finns förrådsställaren (Cellarium), en tvåskeppig pelarhall med kryssvalv från tiden omkring 1200. Det sydligaste valvet är inrättat som **lapidarium**. Rester av historiska stenhuggararbeten kan ses här.

Övre våningen: lekmannabrödernas dormitorium (sovsal)

Denna sal kan besökas endast i samband med olika tillställningar.

I övre våningen, ovanför refektoriet och källaren, befinner sig lekmannabrödernas sovsal, vilken byggdes strax efter år 1200. Den längsta (85 m) ickesakrala medeltida hallen norr om Alperna, en tvåskeppig romansk pelarhall med kryssvalv, är mycket imponerande. Salen rymmer upp till 1 000 personer och används vid festliga tillfällen som bankett-, konsert- och festsal för privata och officiella ändamål.

Rundgången går vidare tvärsöver klostergränden till korsgångens nordflygel med klosterköket.

6 | Klosterkök (idag vestibul för matsalen)

En pelarhall med kryssvalv från den romanska tiden.

7 | Munkarnas refektorium (matsal)

Från klosterköket kommer man till munkarnas matsal. Den ursprungliga, betydligt större, byggdes innan år 1186 och revs litet innan 1720, den romanska portalen till korsgången är bevarad. Den nuvarande salen byggdes mellan 1720 och 1724 som ny matsal. Renaissance-skåpet med det ”talande vapnet” är från början av 1600-talet. I dag används den representativa salen med träpanel och praktfull stuck (från 1738) bl.a. av regeringen i Hessen för mottagningar. Salen kan också hyras av privatpersoner.

8 | Brunns hus

Endast fundamentet är kvar från den romanska korsgången från tiden före 1186, liksom brunnsfragment. Direkt framför ingången till matsalen tvättade munkarna händerna här före maten.

Från korsgångens östra flygel kommer man genom en gotisk portal till en trappa som leder till munkarnas sovsal i övre våningen. Både trädörrarna och beslagen är original.

9 | Övre våningen: Munkarnas dormitorium (sovsal)

Byggs från 1250, färdigställdes i mitten av 1300-talet. Kring 1500 byggdes massiva individuella celler och därvid ersattes de tidigare gotiska spetsbågsöppningarna med rektangulära fönster. Ursprungligen stod munkarnas britsar fritt i salen. Cellväggarna avlägsnades 1930-31 och salen återfick sitt ursprungliga utseende. Den 74 m långa tvåskeppiga hallen med kryssvalv är med sina dimensioner en utsökt företrädare för medeltida gotisk byggnadskonst i Europa.

10 | Övre våningen: Klostermuseum

Från sovsalen leder en trappa till klostermuseet. Här är klostrets och cistercienserordens historia dokumenterad. I den romanska värmestugan ovanför det tidigare klosterköket finns det äldsta bevarade glasfönstret (Grisaille) från en cistercienserkyrka i det tyska språkområdet från ungefär 1180 utställt.

11 | Tillbaka till klosterkyrkan

Från dormitoriet för den s.k. nattrappan till kyrkans norra tvärskepp. Den använde munkarna för att nattetid gå till bön i kyrkan. I mitten av trappan ser man två rum, till höger fanns i forna tider abbotens cell, till vänster skattkammaren (här finns nu föremål ur filmen ”Rosens namn” utställda). De medeltida golvplattorna är sevärda.

Från klosterkyrkan kommer man igen (genast till höger) till korsgången och rakt fram (längs den östra sidan) till utgången i hörnet.

12 | Fraternei/ Cabinetkällare och utgång

Den tvåskeppiga hallen med kryssvalv från tidig gotik byggdes 1240–1250 som fraternei (”sal för bröderna”), arbets- och uppehållsrum för munkarna. Från 1400-talet användes den som vinkällare (det stora vinfatet från Eberbach uppbevarades här) och som cabinet (skattkammare) för speciellt värdefulla viner. Genom detta är Eberbach ursprungsplatsen för kvalitetsbeteckningen ”Kabinett” för vin.

13 | Hospitalbyggnader

Denna sal kan besökas endast i samband med olika tillställningar. Hospitalet är det enda bevarade medeltida klosterhospitalet i Tyskland, byggt 1220-1230. Sedan 1600-talet användes byggnaden i samband med vinframställning. Den treskeppiga byggnaden med kryssvalv är bygghistoriskt betydande. Byggnaden (från 1300-talet) i norra ändan användes förmodligen som prebendehus.

14 | Iskällare/ Blick i skattkammarkällaren

Rundgången fortsätter förbi hospitalet till byggnadens norra ända. Från den medeltida iskällaren med golvbeläggning av flodstenar, kan man se in i ”skattkammarkällaren”, vilken inrättades 1830 som historisk vinkällare. Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach lagrar värdefulla viner här.

Rundgången slutar i klosterbutiken och vinoteket. Här finns föremål med klosteranknytning samt viner från Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach.